

APICC
Empatie. Cooperare. Profesionalism

RADAR AI ÎN AUDIT

Cine răspunde pentru auditul asistat?

Ce poate fi delegat unui instrument și ce trebuie
verificat, documentat și asumat de auditor.

Asociația Profesională a Auditorilor Publici Externi
„Înalta Curte de Compturi” - A.P.I.C.C.

8 octombrie 2026

Sinteza săptămânii

Inteligența artificială poate extrage informații, compara documente, propune riscuri și redacta un proiect. Nu poate însă prelua răspunderea profesională pentru procedura efectuată, probele acceptate ori concluzia semnată. Noua ediție urmărește exact această frontieră: **ce poate fi asistat și ce trebuie verificat, documentat și asumat de auditor.**

În intervalul 1–8 octombrie nu a fost identificat, în sursele instituțiilor supreme de audit monitorizate, un nou raport cu rezultate tehnice suficient de complete pentru a susține singur tema ediției. Au apărut însă cinci materiale oficiale relevante: un ghid al autorității de reglementare a profesiei contabile din Singapore, o consultare din Noua Zeelandă privind probele de audit și trei inițiative guvernamentale despre semnificația datelor, agenți autonomi și guvernanta inteligenței artificiale. Ele sunt prezentate potrivit stadiului real: ghid publicat, consultare, concept în pregătire ori poziție de politică publică.

Ideea comună este simplă, dar exigentă. Un control uman nu este o formulă de acoperire. El trebuie să aibă un obiect precis, o persoană responsabilă, acces la sursele integrale, timp și competență, precum și puterea de a respinge rezultatul instrumentului. Altfel, „revizuirea umană” poate deveni numai o aprobare formală a unui text convingător.

Cuprins

- Radarul săptămânii — cinci inițiative și stadiul lor real
- Tema săptămânii — cine răspunde pentru munca asistată
- Relevanță pentru România — folosirea și auditarea sistemelor
- Ce poate fi utilizat în practică • Riscuri și limite
- Concluzie • Bibliografie cu linkuri active

Delimitarea noutății: materialele au fost publicate între 2 și 6 octombrie. Ghidul, consultarea, conceptul experimental, poziția de politică publică și portalul guvernamental sunt prezentate separat, fără a transforma intențiile ori țintele în rezultate demonstrate.

Partea I — Radarul săptămânii

1. Singapore — ghid profesional pentru folosirea responsabilă a inteligenței artificiale

Autoritatea pentru Reglementarea Contabilă și Corporativă din Singapore (Accounting and Corporate Regulatory Authority) reglementează, între altele, profesia contabilă și auditorii publici ai companiilor. La 2 octombrie 2026 a publicat Audit Practice Guidance No. 1 of 2026: Using Artificial Intelligence Responsibly, un ghid de practică de zece pagini destinat auditorilor și firmelor de audit.

Documentul privește două situații diferite: auditorul folosește un instrument de inteligență artificială pentru propriile proceduri sau evaluează informații pregătite cu ajutorul unui asemenea instrument. El nu este un standard al auditului public extern și nu se aplică automat instituțiilor supreme de audit. Este relevant pentru acestea prin întrebările profesionale pe care le formulează.

Data și stadiul real: 2 octombrie 2026; ghid profesional publicat. Nu este un audit al unui produs, o certificare tehnică ori dovada unei implementări reușite.

Fapte și afirmații ale instituției: ghidul organizează utilizarea responsabilă în jurul integrității, judecății și scepticismului profesional, răspunderii, transparenței documentării, confidențialității și securității. Pentru sarcini bazate pe reguli — de exemplu, extragerea din documente sau asocierea înregistrărilor cu documentele justificative — recomandă examinarea completitudinii și exactității. Pentru analize care implică judecată — evaluarea riscului sau redactarea documentației — cere confruntarea cu sursele și aprecierea caracterului rezonabil al concluziei.

Auditorul rămâne răspunzător pentru munca efectuată, concluzii și opinie. Documentația poate include instrucțiunile date instrumentului, ipotezele, revizuirile semnificative și motivul acceptării sau respingerii recomandărilor generate. Înaintea introducerii informațiilor confidențiale, auditorul trebuie să înțeleagă cum sunt prelucrate, stocate, păstrate, partajate ori folosite la antrenarea modelului.

Date și tehnologie: ghidul citează un sondaj potrivit căruia adoptarea instrumentelor de inteligență artificială de către entitățile contabile din Singapore ar fi crescut de la 6% în 2023 la 11% în 2024. Documentul nu publică eșantionul, rata de răspuns, întrebările sau marja de eroare. Procentele sunt context, nu o măsură transferabilă instituțiilor de audit public.

Limite: nu sunt publicate un set de testare, precizia, rata cazurilor omise, rata alarmelor false, analiza biasului, controlul versiunilor ori economiile nete obținute de un produs. Ghidul oferă principii și întrebări, nu un protocol complet de validare. [Pagina oficială](#) și [ghidul integral](#).

2. Noua Zeelandă — standardele privind probele și răspunsul la risc întră în consultare

Consiliul pentru Raportare Externă din Noua Zeelandă (External Reporting Board) elaborează standarde de raportare financiară, climă și asigurare. La 2 octombrie a explicat implicațiile tehnologice ale consultării asupra unor revizuiți propuse de organismul internațional care elaborează standardele de audit și asigurare.

Consultarea privește răspunsul auditorului la riscurile evaluate, probele de audit și procedurile analitice. Ea contează pentru utilizarea inteligenței artificiale deoarece un instrument poate prelucra informații sau poate orienta proceduri, dar informația devine probă numai după aplicarea procedurilor de audit și evaluarea relevanței și fiabilității ei.

Data și stadiul real: articol publicat la 2 octombrie 2026; documentul de consultare este datat august 2026, iar observațiile sunt primite până la 11 noiembrie. Sunt propuneri, nu standarde adoptate.

Fapte și afirmații ale instituției: proiectul propune ca auditorul să evalueze, nu doar să ia în considerare, relevanța și fiabilitatea informației. Cadrul de fiabilitate ar include exactitatea, completitudinea, autenticitatea, absența biasului și credibilitatea. Pentru procedurile analitice, auditorul ar trebui să dezvolte o așteptare suficient de precisă pentru a detecta o denaturare și să stabilească un prag al diferenței acceptabile.

Propunerile rămân bazate pe principii, pentru a putea fi aplicate pe măsură ce tehnologia evoluează. Documentul identifică și costuri: actualizarea metodologiilor și șabloanelor, formarea, munca suplimentară pentru a verifica fiabilitatea informațiilor și documentarea mai explicită a judecăților.

Interpretarea buletinului: neutralitatea tehnologică nu înseamnă că orice instrument este acceptabil. Înseamnă că aceeași cerință privind suficiența și adecvarea probelor trebuie satisfăcută indiferent dacă informația a fost analizată manual, printr-o regulă deterministă sau printr-un model probabilistic.

Limite: materialele nu validează un produs și nu publică rezultate privind calitatea ori timpul economisit. Standardele internaționale pentru auditul situațiilor financiare nu sunt identice cu standardele și mandatul auditului public extern; transferul este metodologic, nu juridic. [Pagina oficială](#) și [documentul integral al consultării](#).

3. Singapore — definiții oficiale pentru întrebările adresate datelor publice

Agenția Tehnologică a Guvernului din Singapore (Government Technology Agency) dezvoltă infrastructuri și servicii digitale pentru administrație. La 2 octombrie a prezentat conceptul unui „strat de context” destinat aplicațiilor care răspund în limbaj obișnuit la întrebări despre date guvernamentale.

Problema nu este numai deplasarea datelor între sisteme. Aceeași etichetă — de exemplu „caz soluționat” — poate avea reguli diferite în politici și baze de date. O interogare poate număra corect rândurile și totuși să ofere un răspuns administrativ greșit dacă nu distinge cazurile închise automat de cele verificate de un funcționar.

Data și stadiul real: 2 octombrie 2026; concept tehnic, cu o demonstrație ilustrativă, iar o probă de concept este în pregătire pentru domenii selectate. Nu este utilizare operațională demonstrată.

Fapte și afirmații ale instituției: definițiile și regulile specifice administrației ar urma să fie scrise ca elemente de cod, cu istoric al modificărilor, și asociate cu interogări testate în prealabil. La primirea unei întrebări, sistemul ar identifica domeniul, ar verifica dreptul de acces, ar aplica definiția relevantă și ar trimite rezultatul unui al doilea model care îl compară cu politica înainte de răspuns.

Proba de concept are ca ținte o exactitate de peste 85% pentru întrebări complexe și reducerea cu 60–70% a costului de calcul, prin transmiterea către model numai a regulilor relevante. Acestea sunt **ținte**, nu rezultate măsurate. Exemplul cu 142 de cazuri numărate și 105 considerate corecte este un scenariu explicativ, nu un test publicat.

Garanții declarate: controlul accesului, definiții versionate, interogări testate, prezentarea regulii aplicate și verificarea de către experți. Folosirea unui model drept „judecător” poate oferi un control suplimentar, dar nu reprezintă asigurare independentă dacă modelele împărtășesc aceleași date, erori sau ipoteze.

Limite: nu sunt publicate domeniile testate, populația, modelul, setul de referință, metoda de calcul al exactității, rata alarmelor false, cazurile omise ori rezultatele pe grupuri. [Prezentarea oficială](#).

4. Singapore — limite, acces și monitorizare pentru agenții autonomi

Ministerul Dezvoltării Digitale și Informației coordonează politica digitală din Singapore. Într-un răspuns parlamentar din 6 octombrie a explicat abordarea guvernului privind evaluarea modelelor avansate și a agenților — sisteme care pot executa mai mulți pași și pot utiliza instrumente ori date cu o intervenție umană redusă.

Întrebarea parlamentarului privea accesul guvernamental înainte de lansarea modelelor de frontieră pentru evaluarea independentă a riscurilor de securitate națională. Răspunsul tratează atât verificarea înainte de utilizare, cât și limitele impuse agenților folosiți în serviciul public.

Data și stadiul real: 6 octombrie 2026; poziție oficială de politică publică și dezvoltare de capacitate. Nu este o obligație nouă de acces, un raport de evaluare sau dovada eficacității controalelor.

Fapte și afirmații ale instituției: intensitatea controlului ar trebui să depindă de sensibilitatea datelor și sistemelor, gradul de autonomie, gravitatea prejudiciului și posibilitatea de remediere. Pentru agenții din administrație, autoritățile analizează sistemele și datele accesibile, acțiunile permise și consecințele

acțiunilor neintenționate. Controalele menționate includ limitarea deliberată a accesului și acțiunilor, suite de teste, supraveghere umană, monitorizarea comportamentului și măsuri de limitare a consecințelor.

Guvernul nu impune în prezent acces obligatoriu la model înainte de lansare, argumentând că accesul la model, singur, nu oferă imaginea completă a riscurilor. A indicat că nicio agenție nu primise până atunci un raport privind un atac cibernetic asupra sistemelor sale care să implice un agent nesupravegheat. Absența unui raport nu măsoară incidența și nu demonstrează absența incidentelor.

Limite: răspunsul nu publică inventarul agenților, testele, pragurile, rezultatele, incidentele evitate sau costurile. Este un cadru de poziționare, nu asigurare independentă. [Răspunsul parlamentar integral](#).

5. Canada — un punct unic pentru regulile guvernamentale privind inteligența artificială

Secretariatul Consiliului Trezoreriei din Canada sprijină guvernanta administrației federale și emite politici pentru managementul serviciilor și informației. La 2 octombrie a publicat un portal care reunește strategia guvernamentală, ghidul privind inteligența artificială generativă, regulile pentru deciziile automatizate, evaluările de impact și registrul public al sistemelor folosite.

Consolidarea resurselor răspunde unei probleme practice: o instituție care dezvoltă ori achiziționează un sistem trebuie să identifice concomitent cerințele de politică, evaluarea impactului, regulile de divulgare, responsabilitățile și informațiile ce trebuie publicate. Un portal poate îmbunătăți accesul la reguli, dar nu demonstrează respectarea lor.

Data și stadiul real: 2 octombrie 2026; portal guvernamental publicat. Unele instrumente legate sunt operaționale de mai mult timp; pagina nu reprezintă o nouă implementare de inteligență artificială și nici un audit.

Fapte și afirmații ale instituției: portalul leagă strategia federală, ghiduri pentru conținut generativ și agenți, Directiva privind luarea automatizată a deciziilor, evaluarea impactului algoritmic, evaluări colegiale și registrul sistemelor. Structura permite auditorului să urmărească relația dintre politica generală, evaluarea unei utilizări și descrierea publică a sistemului.

Interpretarea buletinului: utilitatea nu este pagina în sine, ci posibilitatea de a construi un traseu verificabil: utilizare inventariată → evaluare de impact → responsabil → reguli aplicabile → informații publicate → monitorizare și incidente.

Limite: pagina nu furnizează numărul complet al sistemelor, gradul de conformitate, rezultatele evaluărilor sau efectele asupra serviciilor. Existența unui registru nu dovedește exhaustivitatea lui. [Portalul oficial al Guvernului Canadei](#).

Partea a II-a — Tema săptămânii

Cine răspunde pentru munca asistată de inteligența artificială?

Contextul instituțional și problema de audit

Ghidul din Singapore pornește din auditul situațiilor financiare, în care o opinie profesională este emisă în numele unui auditor sau al unei firme. Auditul public extern are alte mandate, destinatari și proceduri, dar păstrează aceeași problemă de fond: un instrument poate contribui la căutare, extragere, analiză ori redactare fără să poată deveni autorul profesional al concluziei.

Pe măsură ce instrumentele trec de la răspunsuri punctuale la secvențe de pași — caută documente, rulează o analiză, completează un șablon, pregătesc un e-mail sau actualizează un registru — devine insuficientă formula generică „există control uman”. Trebuie stabilit **cine controlează, ce verifică, pe baza căror surse, în ce moment și cu ce putere de oprire**.

Fapte și afirmații ale instituției

Autoritatea din Singapore formulează cinci obligații practice.

1. **Integritatea:** auditorul nu trebuie să folosească instrumentul pentru a prezenta drept efectuată o muncă pe care nu a realizat-o, pentru a fabrica informații ori pentru a selecta numai rezultatele care susțin o concluzie prestabilită.
2. **Judecata și scepticismul profesional:** rezultatul trebuie confruntat cu sursele și cu scopul procedurii. Fluența nu demonstrează exactitatea, iar automatizarea poate întări biasuri sau poate elimina contextul.
3. **Răspunderea:** auditorul rămâne răspunzător pentru lucru, concluzie și opinie. Sprijinul tehnologic nu reduce această responsabilitate.
4. **Transparența:** documentația trebuie să permită unui auditor cu experiență să înțeleagă utilizarea instrumentului, revizuirea rezultatului și traseul către concluzie. Pot fi relevante instrucțiunile, ipotezele, revizuirile și motivarea acceptării sau respingerii unei recomandări.
5. **Confidențialitatea și securitatea:** trebuie cunoscute prelucrarea, localizarea, retenția, partajarea și eventualul rol al datelor introduse în antrenarea modelului. Incertitudinea privind aceste aspecte nu se compensează printr-o clauză generală de confidențialitate.

Ghidul distinge util între sarcinile bazate pe pași predefiniți și cele care implică judecată. Pentru primele, auditorul examinează completitudinea și exactitatea. Pentru celelalte, el verifică sursa, ipotezele și caracterul rezonabil al analizei. Distincția nu înseamnă că sarcinile „mecanice” sunt fără risc: o extragere incompletă poate deforma toate etapele ulterioare.

Interpretarea buletinului

Controlul uman trebuie proiectat, nu doar declarat

Un control uman este efectiv numai dacă persoana:

- cunoaște obiectivul procedurii și criteriul de evaluare;
- poate deschide documentele integrale și poate reproduce calculele importante;
- vede versiunea instrumentului, datele și transformările relevante;
- primește și cazurile în care sistemul nu a găsit rezultat ori a exprimat incertitudine;
- are timp, competență și autoritate să corecteze sau să respingă ieșirea;
- documentează decizia proprie, nu doar bifează că a revizuit.

Dacă aceeași persoană formulează întrebarea, primește un răspuns convingător și îl „verifică” întrebând același sistem dacă este corect, nu există o sursă independentă. Un al doilea model poate semnală inconsistențe, dar nu înlocuiește documentul primar, recalcularea ori expertiza domeniului.

Nivelul verificării depinde de utilizare

Extragerea și asocierea documentelor. Trebuie testate completitudinea și exactitatea pe un set etichetat independent. Nu este suficient să verificăm doar câmpurile completate corect; trebuie măsurate documentele omise, asocierile greșite și situațiile fără rezultat.

Căutarea și rezumarea. Fiecare afirmație importantă se leagă de document, versiune, pagină ori paragraf și data accesării. Sunt testate surse inexistente, norme modificate, anexe lipsă și documente contradictorii.

Evaluarea riscului și selecția. Sunt necesare un eșantion independent din cazurile neselectate, ratele alarmelor false și ale cazurilor omise, rezultatele pe subgrupuri și comparația cu o metodă de referință. Un scor justifică proceduri suplimentare; nu dovedește fraudă, abatere sau nelegalitate.

Redactarea constatării. Instrumentul poate propune structură și formulare. Autorul verifică fiecare număr, sursă, condiție, criteriu, cauză, efect și răspuns al entității. Versiunea finală trebuie să arate ce a schimbat revizorul și de ce.

Agentul care poate acționa. Dacă instrumentul poate trimite mesaje, modifica fișiere, rula interogări ori deschide un caz, controlul se mută înaintea acțiunii: drepturi minime, liste de acțiuni permise, praguri de aprobare, jurnal imuabil, limită de volum, oprire de urgență și posibilitate de revenire.

Răspunderea nu înseamnă memorarea fiecărui detaliu tehnic

Auditorul nu trebuie să devină dezvoltatorul modelului. Trebuie însă să înțeleagă suficient pentru a aprecia dacă instrumentul este potrivit scopului, dacă datele sunt complete, dacă limitele pot schimba concluzia și ce proceduri suplimentare sunt necesare. Responsabilitatea poate fi distribuită între specialist, proprietarul procesului, securitate, protecția datelor și conducătorul misiunii; ea nu poate rămâne nedeterminată.

Un registru util nu se limitează la denumirea comercială a aplicației. El leagă utilizarea concretă de model și versiune, date, drepturi, responsabil, procedură de validare, incidente, schimbări și decizia de continuare ori oprire. În cazul serviciilor actualizate de furnizor, controlul versiunilor trebuie să includă data schimbării și reevaluarea efectelor asupra procedurilor.

Ce nu poate fi dedus din surse

Ghidul din Singapore nu demonstrează că inteligența artificială a îmbunătățit calitatea auditului sau a redus costul net. Nu publică un set de testare, rate de eroare, rezultate pe limbi și domenii, timpii de verificare ori incidentele evitate. Sondajul privind adoptarea nu măsoară calitatea utilizării.

Nici consultarea din Noua Zeelandă nu certifică un instrument. Ea clarifică direcția propusă pentru evaluarea informației și a probelor, dar rezultatul consultării și forma finală a standardelor nu sunt stabilite. Exemplele guvernamentale din Singapore și portalul canadian descriu arhitecturi ori cadre; nu furnizează asigurare independentă asupra eficacității lor.

Relevanță pentru România

Inteligența artificială folosită de auditor

În cadrul [Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi](#) și al [Regulamentului privind activitatea de audit public extern](#), responsabilitatea pentru proceduri, probe, constatări și raport rămâne în cadrul profesional și instituțional aplicabil misiunii. Un instrument generativ nu modifică mandatul și nu creează o nouă categorie de probă prin simplul fapt că a furnizat un răspuns.

Pentru utilizările interne, dosarul ar trebui să permită reconstituirea scopului, documentelor introduse, versiunii, instrucțiunilor importante, rezultatelor, verificărilor, corecțiilor și autorilor profesionali. Nu toate interacțiunile trebuie păstrate nediferențiat; politica de documentare trebuie să se concentreze asupra elementelor care influențează procedura și concluzia, respectând în același timp cerințele de confidențialitate și retenție.

Inteligența artificială auditată la entitatea publică

Când administrația folosește un sistem pentru eligibilitate, prioritzare, control, servicii sau alocarea resurselor, auditorul examinează temeiul și scopul, persoanele afectate, datele, contractul, performanța locală, intervenția umană, căile de contestare, costul și continuitatea. O declarație a furnizorului, o certificare ori o evaluare de conformitate poate fi informație relevantă, dar nu substituie probele privind utilizarea concretă și efectele ei.

[Strategia națională în domeniul inteligenței artificiale 2024–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 832/2024](#), oferă context de politică publică; nu stabilește singură criteriile tehnice pentru o misiune și nu dovedește existența ori performanța unei aplicații. Criteriile se selectează potrivit entității, perioadei și utilizării examinate.

Date personale, confidențialitate și securitate

[Regulamentul general privind protecția datelor](#) cere măsuri tehnice și organizatorice adecvate riscului și, pentru prelucrări susceptibile să genereze un risc ridicat — inclusiv unele utilizări ale tehnologiilor noi — o evaluare de impact înaintea prelucrării. Pentru un instrument extern trebuie clarificate rolurile operatorului și persoanei împuternicite, localizarea și accesul, subcontractanții, retenția, ștergerea, transferurile, folosirea datelor pentru antrenare și testarea periodică a securității.

[Regulamentul european privind inteligența artificială](#) se aplică potrivit rolului instituției, tipului sistemului și calendarului dispozițiilor. Nu orice aplicație folosită de un auditor este automat sistem cu grad ridicat de risc. În sens invers, calificarea juridică a sistemului nu înlocuiește evaluarea suficienței probelor de audit.

Actele oficiale menționate au fost consultate la **8 octombrie 2026**. Comparația cu Singapore, Noua Zeelandă și Canada este metodologică. Mandatele, standardele, infrastructura, limba, datele și mecanismele de răspundere diferă. Absența unei descrieri publice a unei practici interne nu dovedește că practica nu există.

Ce poate fi utilizat în practică

Fișa minimă pentru o procedură asistată

1. **Scopul:** ce întrebare de audit trebuie să primească răspuns și ce utilizări sunt interzise?
2. **Datele și sursele:** care sunt documentele integrale, perioada, drepturile de acces, transformările și excluderile?
3. **Instrumentul:** ce produs, model, versiune, configurație și integrare au fost folosite?
4. **Instrucțiunea și rezultatul:** ce solicitare relevantă a fost transmisă, ce surse a recuperat sistemul și ce a produs?
5. **Validarea:** cum au fost măsurate completitudinea, exactitatea, cazurile omise, alarmele false, biasul și stabilitatea?
6. **Revizuirea:** cine a confruntat rezultatul cu sursele, ce a corectat și ce a respins?
7. **Decizia:** cine își asumă folosirea rezultatului și prin ce motivare profesională?
8. **Securitatea:** ce date au părăsit mediul instituției, unde sunt păstrate, cine le poate accesa și cum sunt șterse?
9. **Schimbarea:** ce se întâmplă după actualizarea modelului, regulilor, corpusului sau contractului?
10. **Limita:** ce nu a putut fi verificat și cum restrânge aceasta concluzia?

Poarta de eliberare înaintea raportului

Un text asistat nu ar trebui eliberat numai pentru că „a fost revizuit”. Conducătorul misiunii trebuie să poată răspunde afirmativ la patru întrebări:

- cifrele, datele și citările importante au fost confruntate direct cu sursele integrale;
- raționamentul poate fi explicat fără a invoca autoritatea modelului;
- informațiile confidențiale au fost procesate numai în mediul aprobat și potrivit regulilor aplicabile;
- documentația identifică persoana care a acceptat concluzia și limitele rămase.

Pentru agenții care pot produce efecte în sisteme, se adaugă confirmarea drepturilor minime, a aprobării înaintea acțiunilor semnificative, a jurnalelor și a mecanismului de oprire ori revenire.

Riscuri și limite

- **Revizuire de formă:** persoana confirmă textul fluent fără să redeschidă sursele.
- **Bias de automatizare:** rezultatul sistemului devine punctul de plecare și limitează întrebările alternative.
- **Sursă reală, sens fals:** documentul există, dar nu susține afirmația ori este depășit.
- **Completitudine necunoscută:** sunt verificate câmpurile extrase, nu și documentele omise.

- **Răspundere diluată:** rolurile se fragmentează între auditor, specialist, conducere și furnizor, fără un decident final identificat.
- **Agent cu drepturi excesive:** instrumentul poate citi ori modifica mai multe date și sisteme decât cere sarcina.
- **Versiune schimbată:** furnizorul actualizează modelul, iar testele vechi continuă să fie invocate.
- **Confidențialitate aparentă:** un abonament comercial este tratat drept garanție suficientă fără analiza retenției, accesului și antrenării.
- **Asigurare circulară:** un model validează ieșirea altui model fără etalon independent și fără expert al domeniului.
- **Cost incomplet:** este măsurat timpul de generare, nu verificarea, corectarea, administrarea și tratarea incidentelor.
- **Documentare excesivă sau inutilă:** păstrarea tuturor interacțiunilor fără criterii poate ascunde deciziile relevante și poate crea riscuri suplimentare de date.

Concluzie

Inteligența artificială poate extinde capacitatea auditorului, dar nu îi poate prelua mandatul, scepticismul sau răspunderea. Întrebarea utilă nu este dacă un om a rămas „în buclă”, ci dacă acel om a avut probele, competența, timpul și autoritatea necesare pentru a schimba rezultatul.

Un rezultat generat nu este prin el însuși probă de audit. Un scor de risc nu demonstrează fraudă ori nelegalitate. Valoarea profesională apare numai când traseul de la sursă la concluzie poate fi reconstituit, verificat și asumat.

Bibliografie selectivă

1. Autoritatea pentru Reglementarea Contabilă și Corporativă din Singapore, Using Artificial Intelligence Responsibly, 2.10.2026 — [pagina oficială](#) și [ghidul integral](#).
2. [Consiliul pentru Raportare Externă din Noua Zeelandă, *Technology: a central theme of the audit evidence and risk response proposals*, 2.10.2026; documentul integral al consultării.](#)
3. [Agenția Tehnologică a Guvernului din Singapore, *Getting AI Right*, 2.10.2026.](#)
4. [Ministerul Dezvoltării Digitale și Informației din Singapore, răspuns parlamentar privind evaluarea modelelor avansate, 6.10.2026.](#)
5. [Guvernul Canadei, *Responsible use of artificial intelligence in government*, 2.10.2026.](#)
6. [Legea nr. 94/1992, Portalul Legislativ; Regulamentul privind activitatea de audit public extern.](#)
7. [Hotărârea Guvernului nr. 832/2024, Strategia națională în domeniul inteligenței artificiale 2024–2027.](#)
8. [Regulamentul \(UE\) 2016/679 privind protecția datelor; Regulamentul \(UE\) 2024/1689 privind inteligența artificială.](#)